

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
FEDERALNOG MINISTARSTVA OBRAZOVANJA I NAUKE**

na dan 31.12.2010. godine

Broj: 03-19/11

Sarajevo, maj 2011. godine

MENADŽMENTU FEDERALNOG MINISTARSTVA OBRAZOVANJA I NAUKE**NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE*****Osnova za reviziju***

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke** za 2010. godinu (bilansa stanja na dan 31. decembar 2010. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom obavještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

- 1. Raspodjela dijela sredstava Transfera za implementaciju Bolonjskog procesa (650.704 KM) nije izvršena uz dosljednu primjenu utvrđenih kriterija (u dijelu određivanja visine sredstava) iz Programa utroška sredstava tekućih transfera za 2010. godinu, usvojenog od strane Vlade FBiH, u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za 2010. godinu. (Tačka 5.4.1. Izvještaja);**
- 2. Raspodjela sredstava rezervi Kapitalnog granta pojedincima i neprofitnim organizacijama (42.000 KM) nije izvršena uz dosljednu primjenu utvrđenih kriterija iz Programa utroška sredstava kapitalnog transfera za 2010. godinu, usvojenog Odlukom Vlade FBiH 20. jula 2010. godine. (Tačka 5.5. Izvještaja);**
- 3. Ne može se potvrditi da je Ministarstvo, u skladu sa zakonskim propisima, poduzelo sve neophodne aktivnosti, kako bi svi krajnji korisnici opravdali namjenski utrošak**

dodijeljenih sredstava tekućih transfera u 2008. i 2009. godini, kao i kapitalnih transfera u 2008. godini. (Tačka 5.6. Izvještaja);

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji **Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke**, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2010. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke u toku 2010. godine je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Bez daljnje kvalifikacije na naše Mišljenje, skrećemo pažnju na sljedeće:

- **Dom za ljudska prava je, na zahtjev Vrhbosanske nadbiskupije, donio Odluku CH/02/9628 kojom je Federaciji BiH naložio premještanje državnih srednjih škola iz zgrade Nadbiskupske Gimnazije u Travniku, i ista je 04.09.2003. godine postala obavezujuća.** Kako bi se implementirala navedena Odluka Doma za ljudska prava, u 2008. godini, Vlada FBiH je Opštini Travnik (putem Ministarstva) dodijelila 5.000.000 KM, za sufinansiranje Projekta izgradnje Srednjoškolskog centra u Travniku. Međutim, za izgradnju Srednjoškolskog centra, odnosno potpunu implementaciju navedene Odluke, potrebno je osigurati još dodatnih 12.000.000 KM, zbog čega je Vlada FBiH 01.02.2010. godine donijela Zaključak V broj 86/2010, kojim se opredjelila da **zajedno sa Vladom Srednjobosanskog kantona i Opštinom Travnik** učestvuje u osiguranju nedostajućih sredstava iz **kreditnih izvora** s tim da se povrat istih vrši u omjeru koji treba odrediti **posebnim sporazumom**, kao i da postigne **dogovor sa Vrhbosanskom nadbiskupijom u smislu produženja roka za izmještanje državnih škola**. Nije prezentirana dokumentacija da su nadležni organi i institucije poduzeli adekvatne aktivnosti, u cilju provedbe Odluke Doma za ljudska prava BiH i realizacije donesenog Zaključka Vlade FBiH u dijelu potpisivanja sporazuma o osiguranju kreditnih sredstava i potpisivanja Aneksa na Ugovor od 21.05.2004. godine sa Vrhbosanskom nadbiskupijom, tako da je **i dalje neizvjesno ustupanje preostalog dijela zgrade Gimnazije Vrhbosanske nadbiskupije, kao i realizacije Projekta izgradnje nove zgrade Srednjoškolskog centra u Travniku**. Prema prezentiranoj dokumentaciji Vrhbosanska nadbiskupija je 12.03.2010. godine uputila Prijedlog za donošenje Rješenja o izvršenju izvršne Odluke Doma za ljudska prava BiH. (Tačka 5.6.2. Izvještaja);
- **Ustavni sud FBiH je 28.09.2010. godine odlučio u meritumu i donio Presudu kojom je utvrdio da odredbe članova 15. i 16. Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave kojima se utvrđuje nadležnosti Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, nisu u skladu sa odredbama Ustava FBiH. Osporeni poslovi Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke odnose se na:** predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje u smislu utvrđivanja pedagoških standarda, normativa prostora, opreme i nastavnih sredstava, stručno obrazovanje i usavršavanje nastavnog osoblja, udžbeničku literaturu za osnovno i srednje obrazovanje, đачki standard, te unapređenje standarda vaspitno – obrazovnog rada u predškolskom, osnovnom i i srednjem obrazovanju. **U skladu sa Ustavom FBiH i članom 40, stav 4. Poslovnika Ustavnog suda FBiH (»Sl. novine FBiH«, broj 40/10) daje se kao prelazno rješenje mogućnost Parlamentu FBiH da u roku od 6 mjeseci od dana objavljivanja ove presude usaglasi odredbe navedenog Zakona sa Ustavom FBiH, do kada se ovaj Zakon može primjenjivati (06.06.2011. godine). Imajući u vidu dati rok i da do momenta izrade ovog Izvještaja nisu bile poduzete aktivnosti u cilju usaglašavanja navedenih zakonskih odredbi, potrebno je poduzeti dodatne aktivnosti kako bi se ispoštovala navedena Odluka Ustavnog suda FBiH. (Tačka 1. Izvještaja);**

Sarajevo, 10.05.2011. godine

Zamjenik generalnog revizora
Branko Kolobarić, dipl. Oec

Generalni revizor
Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

S A D R Ž A J

1. UVOD.....	1
2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3. REZIME	2
4. OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2009. GODINU	2
5. NALAZI I PREPORUKE	5
5.1 Sistem internih kontrola	5
5.2 Budžet za 2010. godinu.....	6
5.3 Primanja zaposlenih	6
5.4 Tekući transferi	7
5.4.1 Transfer za implementaciju Bolonjskog procesa	7
5.4.2 Transfer za usluge recenziranja udžbenika za osnovno i srednje obrazovanje	8
5.4.3 Transfer za oblast nauke od značaja za FBiH	9
5.4.4 Transfer za institucije nauke od značaja za FBiH	10
5.5 Kapitalni transfer.....	11
5.6 Nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava krajnjim korisnicima putem transfera Ministarstva u 2007., 2008. i 2009. godini.....	11
5.6.1 Nadzor nad namjenskim trošenjem sredstava tekućih transfera	12
5.6.2 Nadzor nad namjenskim trošenjem sredstava kapitalnih transfera	13
5.7 Fond za studentske zajmove	15
PRILOG BR. 1.....	1
Izvršenje budžeta Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke na dan 31.12.2010. godine	1

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
FEDERALNOG MINISTARSTVA OBRAZOVANJA I NAUKE
za 2010. godinu

1. UVOD

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke (u daljem tekstu Ministarstvo), formirano je na osnovu Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave («Sl. novine F BiH» broj 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06). Ministarstvo vrši upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti FBiH koji se odnose na: predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje; pedagoške standarde i normative prostora, opreme i nastavnih sredstava za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje i odgoj, nostrifikaciju i ekvivalenciju inostranih školskih svjedodžbi i diploma; stručno obrazovanje i usavršavanje nastavnog osoblja; udžbeničku literaturu za osnovno i srednje obrazovanje; naučno - istraživački rad na unapređenju odgojno-obrazovnog rada; standarde i normative za visoko obrazovanje; dački studentski standard; razvoj naučno - istraživačke djelatnosti; zaštitu autorskog prava i intelektualne svojine; koordiniranje naučno - istraživačkih aktivnosti; razvoj naučno - istraživačkih organizacija; podsticanje fundamentalnih primijenjenih istraživanja, razvoj investicionih tehnologija i kadrova u naučno - istraživačkoj djelatnosti; praćenje inovacija, razvoja i unapređenja tehnologija i ostalih poslova utvrđenih zakonom.

Ustavni sud FBiH je 28.09.2010. godine, po zahtjevu Predsjednice Federacije BiH za utvrđivanje ustavnosti člana 15. i 16. Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave kojima se utvrđuje nadležnosti Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke i Federalnog ministarstva kulture i sporta, **odlučio u meritumu i donio Presudu**, (objavljena u »Sl. novinama FBiH«, broj 80/10 od 06.12.2010. godine), a kojom je utvrdio da navedene odredbe Zakona nisu u skladu sa odredbama Ustava FBiH. **Osporeni poslovi Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke odnose se na:** predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje u smislu utvrđivanja pedagoških standarda, normativa prostora, opreme i nastavnih sredstava, stručno obrazovanje i usavršavanje nastavnog osoblja, udžbeničku literaturu za osnovno i srednje obrazovanje, dački standard, te unapređenje standarda vaspitno – obrazovnog rada u predškolskom, osnovnom i i srednjem obrazovanju. **U skladu sa Ustavom FBiH i članom 40, stav 4. Poslovnika Ustavnog suda FBiH (»Sl. novine FBiH«, broj 40/10) daje se kao prelazno rješenje mogućnost Parlamentu FBiH da u roku od 6 mjeseci od dana objavljivanja ove presude usaglasi odredbe navedenog Zakona sa Ustavom FBiH, do kada se ovaj Zakon može primjenjivati (06.06.2011. godine), što nije bilo ispoštovano do momenta izrade ovog Izvještaja.**

Radom Ministarstva rukovodi ministar i odgovoran je za rad istog. Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji na koji je Vlada FBiH dala saglasnost.

Sredstva za rad Ministarstva su obezbjeđena Budžetom FBiH. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva sistematizovano je 50 radnih mjesta, budžet je odobren za 48 uposlenih, a stvarni broj zaposlenih na dan 31.12.2010. godine iznosio je 46.

Sjedište Ministarstva je u Mostaru, u ulici Ante Starčevića bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2010. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Ministarstva na dan 31.12.2010. godine, izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, sa prekidima, u periodu od decembra 2010. godine do maja 2011. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja Ministarstva za 2010. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

- *Raspodjelu sredstava programa u okviru Transfera za implementaciju Bolonjskog procesa vršiti uz korištenje kriterija sa jasno utvrđenim parametrima koji trebaju biti mjerljivi i dokazivi, kako bi bili ključ za određivanje visine sredstava koja se dodjeljuju krajnjim korisnicima;*
- *Raspodjelu sredstava rezervi kapitalnog transfera vršiti uz dosljedno poštivanje utvrđenih kriterija iz Programa utroška sredstava kapitalnog transfera;*
- *Poduzeti aktivnosti kako bi svi krajnji korisnici dostavili izvještaje o utrošku i opravdali doznačena sredstava iz tekućih transfera odobrenih Ministarstvu u 2008. i 2009. godini. Također je potrebno da Izvještaji o realizaciji utroška sredstava tekućih transfera budu sadržajno kompletniji u dijelu pružanja svih bitnih informacija vezanih za predmetnog krajnjeg korisnika (izvršenje nadzora na osnovu dokumentacije ili obilazak na terenu, neutrošena sredstva, odobrena prenamjena ili nalaganje povrata sredstava u budžet, kao i druge bitne informacije);*
- *Poduzeti aktivnosti kako bi svi krajnji korisnici dostavili izvještaje o utrošku i opravdali doznačena sredstava iz kapitalnih transfera odobrenih Ministarstvu u 2008. godini. Također je potrebno da Ministarstvo, u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija, dogovori način da se krajnjim korisnicima dodijeljena sredstva kapitalnih transfera doznačavaju u skladu sa stvarnom dinamikom realizacije na terenu;*
- *Potrebno da Nadzorna tijela za kontrolu i praćenje namjenskog utroška odobrenih sredstava tekućih transfera, kao i sredstava za izgradnju i rekonstrukciju školskih objekata u FBiH nastave započete aktivnosti obavljanja nadzora;*
- *Raspodjelu sredstava Transfera za institucije nauke od značaja za FBiH vršiti uz dosljedno poštivanje utvrđenih kriterija iz Programa utroška sredstava i objavljenog Javnog poziva;*
- *Poduzeti adekvatne aktivnosti kako bi se u potpunosti opravdao namjenski utrošak sredstava doznačenih za realizaciju naučno – istraživačkih projekata u 2005/2006. i 2008. godini, a po potrebi i izvijestile nadležne institucije, u cilju zaštite javnih sredstava i dosljednih provedbi propisanih odredbi iz ugovora o realizaciji naučno – istraživačkih projekata. Također je potrebno da se u skladu sa zaključenim ugovorima o finansiranju naučno – istraživačkih projekata izvrši konačna ocjena rada svih nosioca naučno – istraživačkih projekata finansiranih u prethodnom periodu;*
- *Potrebno je da Ministarstvo preispita dosadašnji način rada vezano za finansiranje naučno – istraživačkih projekata, kao i da izvrši analizu do sada utrošenih sredstava u odnosu na postignute rezultate, te u skladu sa konstatovanim poduzme adekvatne aktivnosti. Također je potrebno donijeti konačan stav u vezi finansiranih projekata čiji stručni izvještaj ne dobije potvrdu od strane Savjeta za nauku da je rezultirao naučnim radom;*
- *Potrebno je poduzeti sve mjere i radnje kako bi se smanjila mogućnost pojave grešaka prilikom obavljanja poslova recenziranja udžbenika za osnovno i srednje škole;*
- *Poduzeti odgovarajuće aktivnosti kako bi se Prijedlog Strategije razvoja nauke u FBiH (2011 – 2021), čiji sastavni dio je Petogodišnji Akcioni plan, u razumnom roku dostavio Vladi FBiH na nadležno postupanje;*

- *Potrebno je da Ministarstvo, u okviru svojih nadležnosti, i u saradnji sa nadležnim institucijama i organima i dalje poduzima aktivnosti u cilju izvršavanja zaključaka iz Odluke o prihvatljivosti i meritumu Doma za ljudska prava za BiH od 6. juna 2003. godine, broj CH/02/9628, kao i realizacije Zaključka Vlade FBiH od 01.02.2010. godine;*
- *Potrebno je da Ministarstvo izvrši uvid u dokumentaciju na terenu, te u skladu sa konstatovanim poduzme adekvatne aktivnosti kako bi se doznačena sredstava Gradu Mostaru u skladu sa ugovorenim rokovima namjenski utrošila. U skladu sa zakonskim propisima, također je potrebno poduzeti aktivnosti kako bi se okončala realizacija projekta Gimnazija Mostar – CEB/ HN kanton, i po završetku istog sačinio kompletan Izvještaj o utrošku sredstava kroz projekat i dostavio nadležnim institucijama i organima (Federalnom ministarstvu finansija, Vladi FBiH) na razmatranje i donošenje potrebnih odluka;*
- *Ugovorima o realizaciji dodijeljenih sredstava tekućih transfera definisati postupanje u situacijama kada projekat za koji su doznačena sredstva od strane krajnjeg korisnika ne bude u ugovorenom (razumnom) roku implementirana ili kada eventualno po završetku istog jedan dio sredstava ostane neutrošen. Navedeno je potrebno definisati i za korisnike (projekte) kojima su ranije doznačena sredstva;*
- *Poduzeti aktivnosti kako bi se, u toku fiskalne godine, procedure raspodjele sredstava tekućih transfera krajnjim korisnicima brže provodile i u razumnim rokovima doznačavala istima;*
- *Poboljšati funkcionisanje sistema internih kontrola u cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, dosljedne primjene zakona i ostalih propisa. Naglašavamo potrebu Izmjena i dopuna postojećeg Pravilnika o internim kontrolama u dijelu propisivanja postupaka procjene rizika kao i određivanja rizika za opisane procese, a naročito za poslove recenziranja udžbenika;*
- *U cilju izmirenja utuženih obaveza u zakonskim rokovima i izbjegavanja plaćanja na ime sudskih troškova i zateznih kamata (koje se obračunavaju zbog neizmirenih dugovanja u zakonskom roku) i dalje poduzimati aktivnosti prema Federalnom ministarstvu finansija kako bi se obezbjedila sredstava za izmirenje dugovanja Ministarstva po osnovu manje isplaćenih plata, toplog obroka i regresa;*
- *Odobrena budžetskih sredstava na ime troškova reprezentacije koristiti samo za potrebe obavljanja redovnih poslova i zadataka iz nadležnosti Ministarstva;*
- *Prilikom održavanja okruglih stolova ili drugih manifestacija u organizaciji Ministarstva potrebno je sačiniti detaljni finansijski plan, kao i izvještaj o izvršenju istog, te internim aktom definisati na koji način i u okviru kojih radnih mjesta će se vršiti kontrola i ovjera nastalih troškova;*
- *Preispitati opravdanost isplata naknada vanjskim saradnicima po osnovu ugovora o djelu za članstvo u stalnim komisijama za praćenje utroška sredstava za izgradnju i rekonstrukciju školskih objekata u FBiH i sufinansiranje projekta izgradnje Srednjoškolskog centra u Travniku, kao i potrebu njihovog daljnjeg angažmana;*
- *Potrebno je da Ministarstvo, u saradnji sa Pravobranilaštvom FBiH, u okviru svojih nadležnosti, poduzme adekvatne aktivnosti kako bi se izvršila presuda Općinskog suda u Sarajevu od 30.12.2010. godine, u cilju povrata ranije doznačenih budžetskih sredstava od strane Organizacije demobilisanih boraca odbrambeno – oslobodilačkog rada 1992 – 1995 Općine Centar;*
- *Prilikom obavljanja nadzora nad korištenjem i raspolaganjem sredstvima Fonda za studentske zajmove, u skladu sa članom 47. Zakona o udruženjima i fondacijama, izvršiti analizu ostvarenih prihoda po osnovu izvršenih povrata studentskih zajmova i prihoda od kamata u odnosu na potraživanja i troškove bankarskih usluga, te u skladu sa konstatovanim tražiti provođenje odgovarajućih aktivnosti.*

4. OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2009. GODINU

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2010. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, konstatovali smo da:

Ministarstvo nije postupilo po datoj preporuci koja se odnosi na:

- *Potpuno pravdanje namjenskog trošenja doznačenih sredstava kantonima u prošloj godini, za nabavku udžbenika učenicima romske nacionalnosti i socijalno ugroženim kategorijama u prvim, četvrtim i šestim razredima devetogodišnjeg osnovnog obrazovanja (357.000 KM).*

Ministarstvo je djelimično postupilo po datim preporukama koje se odnose na:

- *Poduzimanje aktivnosti kako bi svi krajnji korisnici dostavili izvještaje o utrošku doznačenih sredstava iz tekućih transfera odobrenih Ministarstvu u 2008. i 2009. godini, kao i nastavka započetih aktivnosti obavljanja nadzora od strane Nadzornih tijela za kontrolu i praćenje namjenskog utroška odobrenih sredstava tekućih transfera i Komisije za praćenje utroška sredstava za izgradnju i rekonstrukciju školskih objekata u FBiH;*
- *Poduzimanje aktivnosti kako bi se u potpunosti opravdao namjenski utrošak sredstava doznačenih za realizaciju naučno – istraživačkih projekata u 2005/2006. i 2007. godini, a po potrebi i izvjestile nadležne institucije;*
- *Konačnu ocjenu rada nosioca naučno – istraživačkih projekata finansiranih u prethodnom periodu, kao i u 2008. godini, u skladu sa zaključenim ugovorima o finansiranju istih;*
- *Pravovremeno poduzimanje aktivnosti na realizaciji sredstava za finansiranje naučno – istraživačkih projekata;*
- *Utvrđivanje kriterija za raspodjelu sredstava rezervi u oblasti nauke od značaja za FBiH, te obezbijeđenja dosljedne primjene istih.*

Ministarstvo je postupilo po preporukama, datim nakon obavljene revizije finansijskih izvještaja za 2009. godinu u dijelu:

- *Poboljšanja funkcionisanja sistema internih kontrola i donošenja Pravilnika o internim kontrolama i vršenja nadzora nad provođenjem pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura;*
- *Korištenja mjerljivih i dokazivih kriterija prilikom raspodjele sredstava i određivanja visine sredstava krajnjim korisnicima programa, u okviru Transfera za oblast nauke od značaja za FBiH („Podrška istraživanju od značaja za FBiH“ i „Izdavački projekti u oblasti nauke, tehnologije i visokog obrazovanja“);*
- *Potpisivanja ugovora o izvršenju dodijeljenih sredstava sa krajnjim korisnicima tekućih transfera, u kojima se navode međusobna prava i obaveze, kako bi se eventualno mogle poduzeti adekvatne mjere prema onim korisnicima koji nenamjenski utroše sredstva ili u datom roku ne podnesu izvještaj o utrošku istih Ministarstvu;*
- *Poduzimanja dodatne aktivnosti kako bi prilikom raspodjele sredstava transfera na ime podrške talentovanim studentima bili zastupljeni i studenti sa Univerziteta u Zenici;*
- *Poduzimanja aktivnosti kako bi se utvrdila pravila raspodjele i oblasti koje će se pokrivati iz sredstava svakog transfera;*
- *Poduzimanja aktivnosti, u okviru nadležnosti i u saradnji sa nadležnim institucijama i organima u cilju izvršavanja zaključaka iz Odluke o prihvatljivosti i meritumu Doma za ljudska prava za BiH od 6. juna 2003. godine, broj CH/02/9628, kao i realizacije Zaključka Vlade FBiH od 01.02.2010. godine;*
- *Pravovremenog poduzimanja aktivnosti, u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH, u cilju namjenskog trošenja doznačenih sredstava Gradu Mostaru za realizaciju Projekta rekonstrukcije zgrade Gradske vijećnice Mostar (3.000.000 KM) i Projekta za početak izgradnje Osnovne škole „Zalik“ u Mostaru (400.000 KM);*

- *Poduzmanja adekvatnih aktivnosti u okviru svojih nadležnosti i u skladu sa zakonskim propisima prema nadležnim institucijama vezano za nemogućnost potvrđivanja namjenskog trošenja sredstava u iznosu od 30.000 KM od strane Organizacije demobilisanih boraca odbrambeno – oslobodilačkog rada 1992 – 1995 Općine Centar;*
- *Vršenja nadzora nad namjenskim korištenjem i raspolaganjem sredstvima Fonda za studentske zajmove, u skladu sa članom 47. Zakona o udruženjima i fondacijama i prijel slanja Izvještaja o radu Fonda Vladi FBiH (kao osnivaču).*

Zbog ograničenog vremena prilikom obavljanja konačne revizije nismo mogli izvršiti procjenu o ispunjenju preporuke koja se odnosila na koordiniranje aktivnosti na polju nauke kako ne bi došlo do toga da različiti nivoi vlasti finansiraju iste naučno – istraživačke projekte i kako bi se mogli sagledati svi aspekti ulaganja u razvoj nauke u FBiH.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, kao i ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava neophodno je imati uspostavljen funkcionalan sistem interne kontrole, koji je odgovornost menadžmenta. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva je kao pisana procedura temelj i sastavni dio sistema internih kontrola jer se njime uređuje način rada i rukovođenja, kao i opis radnih mjesta za obavljanje poslova i zadataka.

Ministarstvo, je u skladu sa članom 62. Zakona o budžetima u FBiH, u septembru 2010. godine donijelo Pravilnik o internim kontrolama kojim je (pored upravljačkih, administrativnih i računovodstvenih postupaka, te postupaka informisanja, komuniciranja i nadgledanja) dat detaljan opis procesa za obavljanje određenih poslova (Priprema, izvještavanje, planiranje i praćenje budžetskih sredstava; Interna kontrola knjigovodstvene dokumentacije; Zahtjevi za plaćanje; Rukovanje gotovim novcem; Popis sredstava i njihovih izvora; Planiranje javnih nabavki; Priprema, realizacija sredstava tekućih transfera; Procedura izdavanja udžbenika). Međutim, navedenim Pravilnikom nisu propisani postupci procjene rizika niti je isti određen za opisane procese, što je svakako potrebno uraditi u narednom periodu. Posebno ističemo potrebu da se izvrši procjena kontrolnih rizika prilikom obavljanja poslova recenziranja udžbenika obzirom da je Ministarstvo tuženo po navedenom osnovu i da već postoji presuda u korist tužitelja za koju je žalbeni postupak u toku. Do donošenja navedenog Pravilnika o internim kontrolama, u septembru 2010. godine, bio je na snazi interni akt koji je regulisao poslove obavljanja interne kontrole i nadzora, kojim je bilo predviđeno da se za provođenje internih kontrolnih postupaka i procedura imenuje Komisija za internu kontrolu i nadzor sa obavezom da ista ministrici podnosi izvještaj o izvršenoj kontroli i nadzoru, svakih šest mjeseci. Imenovana stalna Komisija za internu kontrolu i nadzor je, u skladu sa odredbama postojećeg akta, vršila kontrolu i sačinjavala periodične izvještaje o izvršenom nadzoru u kojem se je fokusirala na sprovođenje aktivnosti, odnosno otklanjanje propusta i nepravilnosti po datim preporukama u Izvještaju o obavljenju reviziji za prethodnu godinu, kao i poštovanje postojećih zakonskih propisa i internih akata o čemu je izvještavala ministricu. Komisija ne raspolaže potpunim informacijama o ispoštovanosti datih preporuka u vezi sa nepravilnostima koje je konstatovala prilikom obavljanja poslova interne kontrole. Imajući u vidu troškove rada navedene Komisije u protekloj godini, mišljenja smo da bi ubuduće poslove interne kontrole i nadzora trebalo obavljati u okviru redovnih poslova i zadataka već postojećih radnih mjesta, putem dosljedne implementacije donesenih pisanih procedura.

Nakon provedene revizije finansijskih izvještaja za 2010. godinu utvrđeno je da je sistem internih kontrola značajno unaprijeđen u odnosu na raniji period, ali da je bio, u pojedinim slučajevima, nezadovoljavajući, u dijelu dosljedne primjene zakonskih propisa i podzakonskih akata prilikom

vršenja godišnjeg popisa stalnih sredstava, potraživanja i obaveza Ministarstva, realizacije naknada za rad u komisijama, troškova telefona, troškova službenih putovanja u inozemstvo, troškova za specijalizaciju i školovanje, usklađivanja pomoćnih evidencija naplaćenih prihoda za nostrifikaciju diploma sa evidentiranim prihodima u Glavnoj knjizi trezora i raspodjele sredstava pojedinih transfera bez dosljedne primjene utvrđenih kriterija. Posebno ističemo da smo revidirajući troškove reprezentacije konstatovali kupovinu poklona uposlenicima Ministarstva koji nemaju karakter troškova nastalih za potrebe obavljanja redovnih poslova i zadataka, zbog čega nismo mogli prihvatiti opravdanost njihovog nastanka i izmirenja na teret budžeta. Imajući u vidu naprijed navedeno mišljenja smo da bi kvalitet interne kontrole trebalo podići na veći nivo, i u tom smislu poduzeti sve potrebne radnje na njenom unapređenju.

U skladu sa kriterijima koji su dati u Pravilniku o internoj reviziji budžetskih korisnika internu reviziju Ministarstva vrši Federalno ministarstvo finansija, koje nije radilo istu u 2010. godini.

Poboljšati funkcionisanje sistema internih kontrola u cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, dosljedne primjene zakona i ostalih propisa. Naglašavamo potrebu Izmjena i dopuna postojećeg Pravilnika o internim kontrolama u dijelu propisivanja postupaka procjene rizika kao i određivanja rizika za opisane procese, a naročito za poslove recenziranja udžbenika;

5.2 Budžet za 2010. godinu

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2010. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od **9.691.927 KM**, što predstavlja 96 % od 10.081.050 KM zakonski odobrenih sredstava.

Struktura iskazanih rashoda i izdataka je sljedeća: tekući transferi 75,50 % (7.316.735 KM), primanja zaposlenih 15,43 % (1.496.061 KM), kapitalni transferi 5,7 % (553.000 KM), izdaci za materijal i usluge 4,39 % (294.203 KM) i izdaci za nabavku opreme 0,33 % (31.928 KM).

Pregled izvršenja budžeta dat je u prilogu br. 1 Izvještaja.

5.3 Primanja zaposlenih i izdaci za materijal i usluge

U 2010. godini, troškovi koji se odnose na **primanja zaposlenih** (bruto plate i naknade, naknade zaposlenih i doprinosi) iznosili su 1.496.061 KM.

Prema prezentiranim podacima, uposlenici Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke su do sada pokrenuli veliki broj sudskih sporova po osnovu neisplaćenih razlika plata, toplog obroka i regresa, u kojima se kao tužena strana pojavljuje Federacija BiH, odnosno Ministarstvo (razlika plata zbog neusklađivanja koeficijenta za period 01.10.2008. do 01.07.2009. godine; razlika toplog obroka za period 01.07.2009. do 31.12.2009. godine; razlika regresa za 2009. godinu; razlike plata od 10 % za period od 01.07.2009. do 31.12.2009. godine). Prema prezentiranim podacima koji su 11.01.2011. godine dostavljeni Federalnom ministarstvu finansija, ukupno procijenjena vrijednost sporova iznosi 165.610 KM.

U cilju izmirenja utuženih obaveza u zakonskim rokovima i izbjegavanja plaćanja na ime sudskih troškova i zatezних kamata (koje se obračunavaju zbog neizmirenih dugovanja u zakonskom roku) i dalje poduzimati aktivnosti prema Federalnom ministarstvu finansija kako bi se obezbjedila sredstava za izmirenje dugovanja Ministarstva po osnovu manje isplaćenih plata, toplog obroka i regresa;

U okviru Izdataka za materijal i usluge, iskazani su **troškovi reprezentacije** u iznosu od 25.681 KM, što u odnosu na prethodnu godinu kada su ovi troškovi iznosili 16.936 KM predstavlja veće izvršenje za 8.336 KM ili 33 %. Utvrdili smo da je na ime troškova reprezentacije izvršeno plaćanje računa za obilježavanje 8. marta – Dana žena (1.005 KM), vjerskih praznika i Nove godine (1.683 KM), kupovinu kravata (1.141 KM), kupovina novogodišnjih paketića za djecu uposlenika (1.600 KM ili 80 KM po komadu), kao i kupovina luksuznih parfema i kozmetičkih setova od preduzeća „Sam Shop d.o.o. Sarajevo u iznosu od 4.656 KM koji su (prema izjavi odgovorne osobe) na kraju poslovne godine od strane ministrice podijeljeni svim službenicima i namještenicima. **Navedeni troškovi nemaju karakter troškova nastalih za potrebe obavljanja redovnih poslova i zadataka**

Ministarstva, zbog čega se ne može prihvatiti opravdanost njihovog nastanka i izmirenja na teret budžeta, koju praksu ne bi trebalo ponavljati u narednom periodu.

Odobrena budžetskih sredstava na ime troškova reprezentacije koristiti samo za potrebe obavljanja redovnih poslova i zadataka iz nadležnosti Ministarstva;

5.4 Tekući transferi

Prema Godišnjem finansijskom izvještaju Ministarstva, **izvršenje tekućih transfera** iskazano je u iznosu od 7.316.735 KM što predstavlja 98 % od 7.490.650 KM Budžetom FBiH odobrenih sredstava za navedene namjene. U okviru navedenog izvršenja, iskazano je izvršenje: **Transfera za finansiranje studentskog standarda** 1.171.107 KM, **Transfera za finansiranje obrazovanja** 1.255.866 KM, **Transfera za implementaciju Bolonjskog procesa** 801.395 KM, **Transfera za usluge recenziranja udžbenika za osnovno i srednje obrazovanje** 451.611 KM, **Transfera za oblast nauke od značaja za FBiH** 2.086.774 KM, **Transfera za institucije nauke od značaja za Federaciju** 1.049.982 KM i **Transfera za Fond za studentske zajmove** 500.000 KM.

Vežano za raspodjelu sredstava tekućih transfera, Vlada FBiH je 18.02.2010. godine usvojila „Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera utvrđenih Budžetom FBiH za 2010. godinu Federalnom ministarstvu obrazovanja i nauke“ (u daljem tekstu: Program utroška sredstava), a Ministarstvo je nakon toga u sredstvima javnog informisanja objavilo Obavještenje o raspisivanju javnog poziva za podršku projektima iz oblasti obrazovanja i nauke, kao i da zainteresovani mogu podnijeti prijave za finansiranje/ sufinansiranje projekata na odgovarajućim obrascima uz koje su dužni priložiti traženu dokumentaciju. U martu 2010. godine, imenovane su komisije za raspodjelu sredstava tekućih transfera čiji zadatak je bio da obrade pristigle prijave po javnim pozivima. Sve komisije su, u skladu sa rješenjima o formiranju i utvrđenim općim i posebnim kriterijima za raspodjelu sredstava, razmatrale pristigle aplikacije programa i projekata, te sačinile Prijedloge programa i projekata (po tačkama transfera), koji su razmatrani od strane Kolegija Ministarstva, nakon čega se odlučivalo o njihovom finansiranju. Ističemo da je realizacija tekućeg **Transfera za finansiranje studentskog standarda (1.171.107 KM)** jednim dijelom izvršena na osnovu ispostavljenih faktura od strane studentskih centara za smještaj 432 studenta koji dolaze iz manje razvijenih kantona (Kantona 10, Bosansko – podrinjskog i Posavskog kantona) i Republike Srpske (775.278 KM), kao i odluka ministrice o dodjeli sredstava krajnjim korisnicima - studentima iz programom predviđenih kategorija (talentovani, učesnici na domaćim i međunarodnim takmičenjima, studentske organizacije, Romi, studenti sa invaliditetom, učesnicima nagradnih konkursa i takmičenja, studenti slabijeg socijalnog statusa). **Na osnovu provedene revizije, utvrdili smo da je Ministarstvo ostvarilo značajan napredak prilikom raspodjele sredstava tekućih transfera na osnovu Programom utvrđenih kriterija, u odnosu na prošlu godinu. Međutim, konstatovali smo da je procedura dodjele sredstava u 2010. godini dugo trajala što je imalo za posljedicu da je veliki broj krajnjih korisnika tek krajem godine ili početkom iduće godine efektivno dobio sredstva, što je uticalo na implementaciju programa i produžilo rok za izvještavanje i vršenje nadzora od strane Ministarstva nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava.**

Poduzeti aktivnosti kako bi se, u toku fiskalne godine, procedure raspodjele sredstava tekućih transfera krajnjim korisnicima brže provodile i u razumnim rokovima doznačavala istima;

5.4.1 Transfer za implementaciju Bolonjskog procesa

Transfer za implementaciju Bolonjskog procesa izvršen je u iznosu od 801.395 KM što predstavlja 98 % od odobrenih sredstava za ove namjene, u okviru kojih se 63.679 KM odnosi na izvršene troškove vezane za održavanje tri međunarodna okrugla stola o implementaciji Bolonjskog procesa. Prvi okrugli sto održan je u Mostaru dana 29.04.2010. godine na temu „Stanje i perspektive Bolonjskog procesa u FBiH“, drugi u Sarajevu dana 17.06.2010. godine na temu „Izgradnja kadrovskih kapaciteta za implementaciju Bolonjskog procesa“ i treći također u Sarajevu 07.10.2010. godine na temu „Infrastrukturni kapaciteti i studentski standard u implementaciji Bolonjskog procesa“. Od strane Sektora za visoko obrazovanje, koji je ispred Ministarstva radio organizaciju održavanja

navedenih okruglih stolova (zakup prostora, troškovi noćenja i reprezentacije za učesnike programa, štampanje materijala) prezentirani su nam Akcioni planovi aktivnosti i Programi održavanja, međutim, evidentno je da nije postojao Finansijski plan troškova i da nije vršena kontrola i ovjera nastalih izdataka prilikom održavanja navedenih okruglih stolova, što nije uređeno ni u internim procedurama, što je svakako potrebno činiti u narednom periodu.

Prilikom održavanja okruglih stolova ili drugih manifestacija u organizaciji Ministarstva potrebno je sačiniti detaljni finansijski plan, kao i izvještaj o izvršenju istog, te internim aktom definisati na koji način i u okviru kojih radnih mjesta će se vršiti kontrola i ovjera nastalih troškova;

U okviru navedenog transfera, izvršenje programa „Popularizacije i informisanja javnosti o stepenu i značaju implementacije Bolonjskog procesa“ iznosi 41.000 KM, „Razvoj i/ili akreditacija novih studijskih programa I ciklusa“ 84.400 KM, „Razvoj i/ili akreditacija novih studijskih programa II i III ciklusa“ 105.000 KM i „Podrška osiguranju kvaliteta u visokoškolskim ustanovama u pogledu obezbjeđivanja infrastrukturne osnove za unapređenje nastavnih procesa“ 420.304 KM. Prilikom raspodjele sredstava, za navedene programe ovog transfera, utvrdili smo da imenovana komisija iako je izvršila bodovanje pristiglih zahtjeva (u skladu sa kriterijima iz programa) nije imala posebno utvrđene kriterije na osnovu kojih je odredila pripadajući iznos visine dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima. Također smo utvrdili da imenovana komisija za raspodjelu sredstava transfera, prilikom razmatranja pristiglih aplikacija za programe „Razvoj i/ili akreditacija novih studijskih programa II i III ciklusa“, nije uzela u razmatranje pristigle aplikacije od strane Elektrotehničkog fakulteta i Centra za interdisciplinarnu postdiplomske studije Univerziteta u Sarajevu, iako su isti imali veći broj dodijeljenih bodova nego Muzička akademija iz Sarajeva čijem programu „Pokretanja III ciklusa/ doktorskog studija“ je odobreno finansiranje u iznosu od 7.000 KM. Prema pismenom obrazloženju od strane odgovorne osobe navedena dva projekta nisu predložena za finansiranje iz sredstava ovog programa iz razloga jer je već ranije bilo prihvaćeno finansiranje njihovih drugih projekata u okviru Transfera, koje obrazloženje ne možemo prihvatiti obzirom da nije bilo utvrđeno kao poseban kriterij, zbog čega ne možemo potvrditi da je u navedenom slučaju raspodjela sredstava izvršena u skladu sa utvrđenim kriterijima iz Programa utroška sredstava.

Raspodjelu sredstava programa u okviru Transfera za implementaciju Bolonjskog procesa vršiti uz korištenje kriterija sa jasno utvrđenim parametrima koji trebaju biti mjerljivi i dokazivi, kako bi bili ključ za određivanje visine sredstava koja se dodjeljuju krajnjim korisnicima;

5.4.2 Transfer za usluge recenziranja udžbenika za osnovno i srednje obrazovanje

Transfer za usluge recenziranja udžbenika za osnovno i srednje obrazovanje izvršen je u iznosu od 451.611 KM što predstavlja 75,26 % od odobrenih sredstava za ove namjene. U cilju harmonizacije udžbeničke politike u FBiH potpisani su Sporazumi o postupku pripremanja i odobravanja udžbenika i drugih nastavnih sredstava za osnovne i srednje škole i formirano Vijeće za usklađivanje udžbeničke politike (u daljem tekstu: Vijeće), kojeg čine kantonalni ministri nadležni za proces obrazovanja i federalni ministar obrazovanja i nauke. Ministarstvo na prijedlog Vijeća raspisuje konkurs za pribavljanje rukopisa udžbenika, a pravo prijave na konkurs imaju svi registrovani izdavači u Bosni i Hercegovini. Izdavač Vijeću podnosi Zahtjev za odobrenje udžbenika i predaje svoje rukopise udžbenika na recenziranje čiju usklađenost sa nastavnim sadržajem i ciljevima odgojno – obrazovnog rada utvrđuje stručni tim recenzenata. U skladu sa odlukama ministrice (donesenim na prijedlog Vijeća), svaki izdavač je dužan uplatiti naknadu od 2.000 KM za svaki dostavljeni rukopis udžbenika na recenziranje, iz kojih sredstava se isplaćuje naknada za 5 članova stručnih timova recenzenata u bruto iznosu od po 400 KM. Izdavači, čiji su udžbenici odobreni, obavezni su unijeti u obzir napomene i sugestije tima recenzenata i ugraditi iste prije štampanja odobrenih udžbenika, a Ministarstvo svake godine objavljuje Spisak odobrenih udžbenika, priručnika, radnih listova i zbirki zadataka prije početka školske godine na web stranici Ministarstva. Konačnu odluku o tome koji će se udžbenici koristiti u svakom pojedinačnom kantonu donose kantonalni ministri obrazovanja. U 2010. godini izdavači su na Jedinstveni račun trezora (JRT) FBiH za usluge recenziranja prijavljenih udžbenika ukupno uplatili 420.500 KM, dok je Ministarstvo na ovom transferu iskazalo

izvršenje od 451.611 KM za urađene recenzije rukopisa udžbenika za 7. razred, kao i radnih udžbenika za 1, odnosno 2 i 3. razred devetogodišnjeg obrazovanja. Veće izvršenje Ministarstva od 31.111 KM u odnosu na uplaćena sredstva odnosi se na plaćanje doprinosa za PIO (6 %) koji su obaveza isplatioca sredstava i troškove isplaćenih bruto naknada recenzentima za izvršene superrecenzije udžbenika geografije za 6. razred koje su išle na teret Ministarstva. **Kao rezultat izvršenog superrecenziranja 03.08.2010. godine doneseno je Rješenje o suspendovanju ranije donesenog Rješenja za upotrebu udžbenika „Geografija“ za 6. razred devetogodišnje osnovne škole od 10.06.2009. godine, Izdavača „SARAJEVO PUBLISHING“ Sarajevo, dok se u njega ne ugrade sve primjedbe superrecenzenata i oni ga ne preporuča za upotrebu.** Provedenom revizijom smo utvrdili da je navedeni Izdavač protiv Federaciju BiH (odnosno Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke), podnio **tužbu za naknadu štete** u iznosu od 139.666 KM sa zakonskim zateznim kamatama od dana podnošenja tužbe (11.08.2010. godine), za koju tvrdi da je nastala zbog donošenja predmetnog Rješenja o suspendovanju navedenog udžbenika. Vezano za provođenje udžbeničke **politike postoje još dvije tužbe izdavača** protiv Ministarstva („SARAJEVO PUBLISHING“ Sarajevo i „Bosanska riječ“ d.o.o. Sarajevo), u vrijednosti tužbenog zahtjeva od 88.168 KM, od kojih je već donesena jedna **presuda u korist tužitelja** za koju je žalbeni postupak u toku. Navedeno upućuje na činjenicu da je potrebno da Ministarstvo realnije procijeni rizike prilikom obavljanja ovih poslova i poduzme sve aktivnosti kako se navedeno ne bi ponavljalo u budućem periodu.

Potrebno je poduzeti sve mjere i radnje kako bi se smanjila mogućnost pojave grešaka prilikom obavljanja poslova recenziranja udžbenika za osnovno i srednje škole;

5.4.3 Transfer za oblast nauke od značaja za FBiH

Transfer za oblast nauke od značaja za Federaciju BiH izvršen je u iznosu od 2.086.774 KM, što u odnosu na odobrena sredstva za ove namjene od 2.109.000 KM predstavlja izvršenje od 99 %.

Nakon provedenog postupka kandidiranja i dostavljenih prijedloga od strane javnih visokoškolskih i naučnih ustanova na području FBiH, na prijedlog Stručnog kolegija Ministarstva, ministrica je 11.01.2010. godine **imenovala Savjet za nauku** Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke (u daljem tekstu: Savjet za nauku) sa zadatkom da predlaže mjere za unapređenje razvoja naučne djelatnosti, predlaže strateške pravce razvoja nauke u FBiH, te akcijske planove i druge dokumente za njeno provođenje, pripremi i dostavi Projektni zadatak za izradu Strategije razvoja nauke u FBiH, priprema i predlaže kriterije, proceduru i dinamiku provođenja Konkursa za finansiranje/ sufinansiranje naučnoistraživački projekata u FBiH u 2010. godini, kao i razmatra eventualno pristigle žalbe na pristigle rezultate na isti, te razmatra izvještaje i daje ocjenu naučnih rezultata projekata finansiranih/ sufinansiranih od strane Ministarstva u prethodnom periodu.

U 2010. godini, provedenom revizijom smo utvrdili da je Savjet za nauku pripremio Projektni zadatak za izradu Strategije razvoja nauke FBiH (u daljem tekstu: Strategije), predložio autore za realizaciju pojedinih poglavlja iz Projektnog zadatka, kao i voditelje/ koordinate izrade iste sa kojima je Ministarstvo, nakon donošenja Odluke o izradi Strategije (19.05.2010. godine) potpisalo ugovore o djelu za obavljanje navedenih poslova. Povezano sa navedenim, na prijedlog Savjeta za nauku Ministarstvo je iz sredstava navedenog transfera sa 28.000 KM finansiralo 23.09.2010. godine održano Savjetovanje pod nazivom „Stanje i perspektive razvoja naučno-istraživačke i istraživačko-razvojne djelatnosti u FBiH“ čiji izvorni organizator je bila Akademija nauka i umjetnosti BiH. Troškovi naknada imenovanog Savjeta za nauku u 2010. godini su iznosili 38.600 KM u neto iznosu (ili 47.550 KM u bruto iznosu) i isti su izmireni iz sredstava ovog transfera. **Na osnovu provedene revizije i razgovora sa odgovornim osobama, utvrdili smo da je urađen Nacrt Strategije razvoja nauke u FBiH (2011 – 2021), za čiju izradu je Ministarstvo u 2010. godini utrošilo 113.214 KM, kao i da je ista trenutno u fazi dorade teksta, a nakon primjedbi koje su iznesene na održanim javnim raspravama u Sarajevu, Mostaru i Tuzli. Sastavni dio Strategije je i Petogodišnji Akcioni plan koji predviđa izdvajanje sredstava za implementaciju zadatih ciljeva samo u 2013. godini u iznosu od 53 miliona KM, međutim, konačno mišljenje o visini izdvajanja sredstava dat će Vlada FBiH, odnosno Parlament kada im navedeni dokumenti budu dostavljeni na nadležno postupanje.**

Poduzeti odgovarajuće aktivnosti kako bi se Prijedlog Strategije razvoja nauke u FBiH (2011 – 2021), čiji sastavni dio je Petogodišnji Akcioni plan, u razumnom roku dostavio Vladi FBiH na nadležno postupanje;

U okviru navedenog transfera, Ministarstvo je u 2010. godini izdvojilo **600.482 KM**, za finansiranje »Programa naučnoistraživačkih i istraživačko – razvojnih projekata« na koji način su podržana 34 projekta, od čega 8 projekata iz sredstava rezervi programa u iznosu od 100.487 KM. Raspodjela sredstava je izvršena na osnovu prijedloga Savjeta za nauku i u skladu sa kriterijima Konkursa za finansiranje/ sufinansiranje naučnoistraživačkih i istraživačko – razvojnih projekata od značaja za FBiH u 2010. godini, na koji su se mogli prijaviti naučnoistraživački instituti, univerziteti, Akademija nauka i umjetnosti BiH i druga pravna lica registrovana za obavljanje naučnoistraživačkog rada (izuzev fakulteta, akademija i drugih organizacionih jedinica visokoškolskih ustanova koji su bili dužni svoje aplikacije da podnesu isključivo putem matičnih univerziteta).

I ranijih godina su sa ove pozicije izdvojena **značajna sredstva na ime naučno – istraživačkih projekata** (2005/2006 godine – 33 projekta; 2007. godine – 47 projekata – 877.879 KM; 2008. godine – 55 projekata – 1.015.071 KM), čijem finansiranju je obavezno prethodilo pozitivno mišljenje od strane ranijeg članstva Savjeta za nauku, kojeg je imenovala ministrica iz reda naučnih radnika. Na osnovu provedene revizije utvrdili smo da značajan broj voditelja projekata **nije dostavio finansijske izvještaje o namjenskom utrošku doznačenih sredstava** (5 voditelja finansiranih 2005/2006. godine i 31 voditelj projekata finansiranih na teret 2008. godine), kao **ni stručne izvještaje** koji su se trebali razmatrati od strane Savjeta za nauku Ministarstva (9 voditelja finansiranih na teret 2005/2006. godine, 27 voditelja finansiranih na teret 2007. godine, kao i 47 voditelja projekata finansiranih na teret 2008. godine). **Od svih naučno – istraživačkih projekata finansiranih u razdoblju 2006 – 2008. godina, iz sredstava Budžeta FBiH, putem Ministarstva obrazovanja i nauke, samo njih 14 je od strane Savjeta za nauku dobilo pozitivno mišljenje, odnosno potvrdu da su rezultirali naučnim radom.**

Nakon obavljene revizije **ne može se potvrditi da su poduzete adekvatne aktivnosti**, u skladu sa zakonskim propisima, prema voditeljima projekata koji nisu opravdali namjenski utrošak doznačenih sredstava. Poseban problem predstavlja nedostatak stava vezano za voditelje projekata koji dostave izvještaj o namjenskom utrošku doznačenih sredstava a istim dostavljeni stručni izvještaj ne bude pozitivno ocijenjen od strane Savjeta za nauku, što je svakako potrebno izdefinisati u narednom periodu. Ukazujemo na neuređene pomoćne evidencije vezano za sveukupno praćenje namjenskog utroška doznačenih sredstava za naučno- istraživačke projekte u dijelu sačinjavanja zbirnih izvještaja o pravdanju doznačenih sredstava u finansijskom i stručnom smislu. Imajući vidu naprijed navedeno mišljenja smo da bi **Ministarstvo trebalo preispitati dosadašnji način rada i izvršiti analizu utrošenih sredstava za realizaciju naučno – istraživačkih projekata u odnosu na postignute rezultate.**

Poduzeti adekvatne aktivnosti kako bi se u potpunosti opravdao namjenski utrošak sredstava doznačenih za realizaciju naučno – istraživačkih projekata u 2005/2006. i 2008. godini, a po potrebi i izvjestile nadležne institucije, u cilju zaštite javnih sredstava i dosljednih provedbi propisanih odredbi iz ugovora o realizaciji naučno – istraživačkih projekata;

Potrebno je da se u skladu sa zaključenim ugovorima o finansiranju naučno – istraživačkih projekata izvrši konačna ocjena rada svih nosioca naučno – istraživačkih projekata finansiranih u prethodnom periodu;

Potrebno je da Ministarstvo preispita dosadašnji način rada vezano za finansiranje naučno – istraživačkih projekata, kao i da izvrši analizu do sada utrošenih sredstava u odnosu na postignute rezultate, te u skladu sa konstatovanim poduzme adekvatne aktivnosti. Također je potrebno donijeti konačan stav u vezi finansiranih projekata čiji stručni izvještaj ne dobije potvrdu od strane Savjeta za nauku da je rezultirao naučnim radom;

5.4.4 Transfer za institucije nauke od značaja za FBiH

Transfer za institucije nauke od značaja za FBiH izvršen je u iznosu od 1.049.982 KM koliko je bilo i planirano za navedene namjene. U okviru navedenog transfera, **945.000 KM je utrošeno na**

ime podrške javnim naučnim i visokoškolskim ustanovama (univerzitetima) od značaja za Federaciju (kroz uređenje prostora i nabavku prioritetne opreme za naučno istraživački rad). Pristigli zahtjevi (aplikacije) od strane javnih naučnih i visokoškolskih ustanova (univerziteta) su urađene na osnovu objavljenog Javnog poziva Ministarstva iz februara 2010. godine kojim je predviđeno da javni univerziteti mogu kandidirati najviše 5 projekata u okviru ovog programa, da će se odobreni projekti podržati u maksimalnom iznosu do 30.000 KM i da alternativno javni univerzitet može aplicirati i s manjim brojem projekata čija ukupna vrijednosti ne može biti veća od 150.000 KM. Za javne naučne ustanove je bilo predviđeno da mogu kandidirati najviše 2 projekta u okviru ovog programa, da će se odobreni projekti podržati sa maksimalnim iznosom do 20.000 KM i da alternativno javna naučna ustanova može aplicirati s jednim projektom čija ukupna vrijednost ne može biti veća od 30.000 KM. **Obavljenom revizijom smo utvrdili da su javnim naučnim i visokoškolskim ustanovama (univerzitetima) od strane imenovane komisije finansijska sredstva dodijeljena kumulativno za realizaciju projekata prema dostavljenoj listi prioriteta u okviru pripadajućeg iznos sredstava.** Komisija za raspodjelu sredstava transfera je **pripadajući iznos sredstava po univerzitetima** utvrdila proporcionalno broju organizacionih jedinica koje isti imaju u svom sastavu do iznosa od 150.000 KM (sa izuzetkom Univerziteta u Sarajevu koji ima 23 fakulteta u svom sastavu) i na način da je tako dobivene vrijednosti (u odnosu na broj organizacionih jedinica) umanjila za korektivni faktor od – 10 % za Univerzitete u Sarajevu i Tuzli, te Sveučilište u Mostaru, dok je pripadajući iznos Univerzitetu „Džemal Bijedić“ iz Mostara i Univerzitet u Bihaću uvećala za korektivni faktor od + 10 %. **Naknadno utvrđeni posebni kriteriji od strane Komisije za raspodjelu sredstava u dijelu izuzimanja Univerziteta u Sarajevu u pogledu maksimalnog iznosa sredstava koji se može dodijeliti pojedinom univerzitetu (iznad 150.000 KM) i primjena korektivnih faktora od – 10 % i + 10 % za pojedine fakultete nisu bili predviđeni kao kriterij u Programu utroška sredstava i objavljenom Javnom pozivu, iz kojeg razloga nismo u mogućnosti potvrditi da je raspodjela sredstava Transfera za institucije nauke od značaja za FBiH u potpunosti izvršena uz dosljednu primjenu utvrđenih kriterija.**

Raspodjelu sredstava Transfera za institucije nauke od značaja za FBiH vršiti uz dosljedno poštivanje utvrđenih kriterija iz Programa utroška sredstava i objavljenog Javnog poziva;

5.5 Kapitalni transfer

„Kapitalni grantovi pojedincima i neprofitnim organizacijama Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke“ izvršeni su u iznosu od 553.000 KM što predstavlja kompletno odobrena sredstva za navedene namjene u 2010. godini. U okviru navedenog izvršenja 511.000 KM je raspodijeljeno u skladu sa utvrđenim kriterijima iz Programa utroška sredstava, usvojenog od strane Vlade FBiH 20. jula 2010. godine. (Raspodjela sredstava svim kantonima je izvršena u zavisnosti od broja učenika u odnosu na ukupan broj u FBiH, i to za projekte koji su prioritetno predloženi od strane kantonalnih ministarstva nadležnih za oblast obrazovanja na način da je prioritetno podržan završetak projekata finansiranih od strane Ministarstva u 2008. godini). Što se tiče raspodjele sredstava rezervi (interventnih sredstava) u iznosu od 42.000 KM utvrdili smo da je ista Ministarstvo raspodijelilo na 4 krajnja korisnika koji su samostalno dostavili zahtjeve za finansiranjem njihovih projekata i na osnovu dodatno utvrđenih podkriterija. **Na osnovu prezentirane dokumentacije nismo u mogućnosti potvrditi da je raspodjela sredstava rezervi kapitalnog transfera (42.000 KM) izvršena uz dosljedno poštivanje utvrđenih kriterija iz Programu utroška sredstava kapitalnog transfera.** Imajući u vidu da su sredstva krajnjim korisnicima doznačena tek krajem 2010. godine isti u vrijeme obavljanja konačne revizije nisu bili dostavili izvještaje o utrošku sredstava, tako da Ministarstvo nije izvršilo nadzor nad namjenskim trošenjem istih.

Raspodjelu sredstava rezervi kapitalnog transfera vršiti uz dosljedno poštivanje utvrđenih kriterija iz Programa utroška sredstava kapitalnog transfera;

5.6 Nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava krajnjim korisnicima putem transfera Ministarstva u 2007., 2008. i 2009. godini

Za poslove praćenja utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, u 2010. godini formirane su 3 stalne komisije, od kojih je prva komisija bila zadužena za nadzor nad utroškom sredstava tekućih transfera, druga

komisija je bila zadužena za nadzor nad trošenjem doznačenih sredstva na ime izgradnje i rekonstrukcije školskih objekata u FBiH, a treća komisija je osnovana radi praćenja utroška doznačenih sredstava Općini Travnik za izradnju Srednjoškolskog centra u iznosu od 5.000.000 KM. Pored službenika i namještenika koji za svoj rad nisu primali dodatnu naknadu, Ministarstvo je za poslove rada u komisijama, po osnovu ugovora o djelu angažovalo i dva vanjska člana (dipl. ing.arhitekture i dipl. ing. građevine) kojima je u 2010. godini ukupno isplaćeno naknada u neto iznosu od 14.400 KM (bruto iznos 17.739 KM). **Imajući u vidu činjenicu da u Ministarstvu imaju kvalifikovan kadar za obavljanje navedenih poslova, nismo mogli potvrditi opravdanost visine isplaćenih naknada vanjskim saradnicima na ime rada u navedenim komisijama.**

Preispitati opravdanost isplata naknada vanjskim saradnicima po osnovu ugovora o djelu za članstvo u stalnim komisijama za praćenje utroška sredstava za izgradnju i rekonstrukciju školskih objekata u FBiH i sufinansiranje projekta izgradnje Srednjoškolskog centra u Travniku, kao i potrebu njihovog daljnjeg angažmana;

5.6.1 Nadzor nad namjenskim trošenjem sredstava tekućih transfera

Vezano za obavljanje poslova nadzora nad doznačenim sredstvima tekućih transfera, prezentirani su nam Izvještaji o realizaciji utroška sredstava tekućih transfera doznačenih na teret budžetske 2008. godine (9.106.666KM), kao i 2009. godine (4.274.950 KM), sa stanjem na dan 01.12.2010. godine. **Nije nam prezentiran završni izvještaj na dan 31.12.2010. godine, a prema izjavi odgovorne osobe navedeno stanje se nije bitno promijenilo u odnosu na obuhvaćeni period do 01.12.2010. godine.** Na osnovu uvida u prezentirane izvještaje utvrdili smo da značajan broj krajnjih korisnika nije dostavio izvještaje o utrošku sredstava ili je dostavio nepotpunu finansijsku dokumentaciju, nakon čega su isti opominjani pismeno ili usmeno putem telefona. U 2010. godini, Ministarstvo je kod određenog broja korisnika Transfera za nauku i Transfera za institucije nauke, izvršilo nadzor putem uvida u originalnu dokumentaciju na terenu o čemu su sačinjavani pojedinačni zapisnici. Na osnovu provedene revizije i izvršenog uvida u pojedinačne zapisnike o izvršenom nadzoru, utvrdili smo da Mašinski fakultet u Sarajevu nije realizirao doznačena sredstva (58.883 KM) na teret budžetske 2008. godine za rekonstrukciju dva mala amfiteatra jer su mu za realizaciju navedenog projekta potrebna dodatna sredstva koja nije uspio obezbijediti, kao i da »Nastavnički fakultet« Univerziteta Džemal Bijedić nije realizovao doznačena sredstva za projekat »Opremanja laboratorije za genetiku i inženjering i molekularnu biologiju« (41.000 KM) iz razloga jer nije završena procedura odabira dobavljača u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH. Konstatovali smo da po završetku određenih projekata koji su se finansirali ili sufinansirali iz doznačenih sredstava putem Ministarstva jedan dio sredstava ostane neutrošen, nakon čega krajnji korisnici za neutrošeni dio traže odobrenje za prenamjenu doznačenih sredstava. **Utvrdili smo da su navedeni »Izvještaji o realizaciji utroška sredstava tekućih transfera« nekompletni u sadržajnom dijelu obzirom da ne sadrže bitne informacije o iznosu opravdanih sredstava od strane korisnika, provedenim aktivnostima od strane Ministarstva kao što je npr. obilazak krajnjeg korisnika na terenu niti se u istima daje prijedlog za postupanje u budućem periodu. Ovdje naročito ističemo problem neimplementiranja doznačenih sredstava od strane pojedinih krajnjih korisnika koji sredstva nisu utrošili iz razloga jer im procedura odabira dobavljača za realizaciju projekta predugo traje ili nisu poduzimali nikakve aktivnosti kako bi zaokružili finansijsku konstrukciju obzirom da im je aplicirani projekat bio preambiciozan, o čemu je evidentno da nedostaje stav Ministarstva za postupanje u ovakvim situacijama, kao i u situacijama kada krajnjem korisniku po završetku projekta jedan dio doznačenih sredstava ostane neutrošen.**

Imajući u vidu naprijed navedeno, ne može se potvrditi da je Ministarstvo poduzelo sve neophodne aktivnosti, u skladu sa zakonskim propisima, kako bi svi krajnji korisnici opravdali namjenski utrošak dodijeljenih sredstava tekućih transfera u 2008. i 2009. godini ili im eventualno naložilo povrat sredstava.

Poduzeti aktivnosti kako bi svi krajnji korisnici dostavili izvještaje o utrošku i opravdali doznačena sredstava iz tekućih transfera odobrenih Ministarstvu u 2008. i 2009. godini. Također je potrebno da Izvještaji o realizaciji utroška sredstava tekućih transfera budu sadržajno kompletniji u dijelu pružanja svih bitnih informacija vezanih za predmetnog krajnjeg korisnika (izvršenje nadzora na osnovu dokumentacije ili obilazak na terenu, neutrošena sredstva, odobrena prenamjena ili nalaganje povrata sredstava u budžet, kao i druge bitne informacije);

Ugovorima o realizaciji dodijeljenih sredstava tekućih transfera definisati postupanje u situacijama kada projekat za koji su doznačena sredstva od strane krajnjeg korisnika ne bude u ugovorenom (razumnom) roku implementirana ili kada eventualno po završetku istog jedan dio sredstava ostane neutrošen. Navedeno je potrebno definisati i za korisnike (projekte) kojima su ranije doznačena sredstva;

5.6.2 Nadzor nad namjenskim trošenjem sredstava kapitalnih transfera

Vezano za obavljanje poslova nadzora nad doznačenim sredstvima kapitalnih transfera, prezentiran nam je Izvještaj Komisije za praćenje utroška sredstava za izgradnju i rekonstrukciju školskih objekata u FBiH koji je obuhvatio doznačena sredstva za navedene namjene na teret budžetske 2008. godine (17.870.000 KM), obzirom da u 2009. godini sredstva kapitalnog transfera nisu doznačavana putem Ministarstva. Uvidom u navedeni Izvještaj utvrdili smo da **određeni korisnici nisu u potpunosti realizirali doznačena sredstva**, i to: JU »II Srednja škola« Cazin (400.000 KM, građevinski radovi za izgradnju škole otpočeli tek 09.03.2011. godine); JU Opća gimnazija »Bosanska Krupa« (od 200.000 KM realizovano samo 58.214 KM); JU Mješovita srednja škola »Čelić« u Čeliću (od 145.000 KM realizovano 51.077 KM); Općina Čitluk (od 135.000 KM realizovano 76.748 KM); Općina Posušje (od 850.000 KM realizovano 719.000 KM); Osnovna škola »Fra Franjo Glavinčić« Glamoč (od 270.000 KM realizovano 97.467 KM). **Posebno ističemo da sljedeći korisnici nisu ni otpočeli sa realizacijom projekata za koje su dobili značajna finansijska sredstva**, i to: Grad Mostar (400.000 KM, OŠ »Zalik« u Mostaru); JU OŠ »Berta Kučera« Jajce (200.000 KM); JU OŠ »Bugojno« Bugojno (50.000 KM); Općina Vareš kojoj su doznačena sredstva za rekonstrukciju Područne škole u MZ Dragovići (60.000 KM) i rekonstrukciju Područne škole u MZ Ravne (50.000 KM) i JU Osnovna glazbena škola »Franjo S. Vilhor« Livno (30.000 KM).

Značajnim smatramo istaći da je **u okviru kapitalnog transfera na teret budžetske 2008. godine (17.870.000 KM)** izvršeno doznačavanje sredstava u iznosu od **5.000.000 KM Općini Travnik** (za izgradnju SŠC u Travniku), **400.000 KM Gradu Mostaru** za početak izgradnje Osnovne škole „Zalik“ u Mostaru i **30.000 KM Organizaciji demobilisanih boraca odbrambeno – oslobodilačkog rada 1992 – 1995 Općine Centar** (za realizaciju projekta Sanacije i adaptacije dječijeg obdaništa „Razigrani dani“), koje projekte zbog njihove specifičnosti i potrebe daljnjeg praćenja izlažemo u narednom dijelu Izvještaja.

Vezano za obavljanje poslova nadzora nad doznačenim sredstvima kapitalnog transfera **Općini Travnik u iznosu od 5.000.000 KM** (u vezi realizacije Odluke Doma za ljudska prava CH/02/9628), prezentirani su nam mjesečni izvještaji stalne Komisije za praćenje utroška sredstava za sufinansiranje Projekta izgradnje Srednjoškolskog centra u Travniku, za period januar – decembar 2010. godine, kao i Izvještaj o realizaciji Projekta izgradnje nove zgrade Srednjoškolskog centra u Travniku kojeg je 02.11.2010. godine Ministarstvo obrazovanja i nauke poslalo Federalnom ministarstvu finansija. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju konstatovano je da su **doznačena sredstva u iznosu od 5 miliona KM Općini Travnik** za izgradnju prve faze zgrade Srednjoškolskog centra u Travniku **utrošena u skladu sa Ugovorom** (ostalo neutrošeno 4.200 KM). Imajući u vidu da je za implementaciju navedene Odluke Doma za ljudska prava kojom je naloženo izmještanje državnih srednjih škola iz zgrade Nadbiskupske Gimnazije u Travniku, odnosno realizaciju Projekta izgradnje Srednjoškolskog centra u Travniku potrebno osigurati još dodatnih 12.000.000 KM, Vlada FBiH je 01.02.2010. godine donijela Zaključak V broj 86/2010, kojim se opredjelila da (zajedno sa Vladom Srednjobosanskog kantona i Opštinom Travnik) učestvuje u osiguranju nedostajućih sredstava iz kreditnih izvora i da postigne dogovor sa Vrhbosanskom nadbiskupijom u smislu produženja roka za izmještanje državnih škola. Dana 24.06.2010. godine Ministarstvo je detaljnu informaciju o mogućim posljedicama po Federaciju BiH radi neprovođenja navedene Odluke Doma za ljudska prava, kao i potrebi provođenja navedenog Zaključka poslalo Uredu

Premijera Vlade FBiH, međutim, **navedeni Zaključak Vlade FBiH, odnosno obaveze proistekle iz njega nisu realizovane**, te je i dalje neizvjestan završetak realizacije Odluke Doma za ljudska prava za BiH o ustupanju preostalog dijela zgrade Gimnazije Vrhbosanske nadbiskupije u Travniku, kao i realizacija Projekta izgradnje nove zgrade Srednjoškolskog centra u Travniku. **Nije nam prezentirana druga dokumentacija da su nadležni organi i institucije poduzeli adekvatne aktivnosti, u cilju provedbe Odluke Doma za ljudska prava BiH, po kojem osnovu je Vrhbosanska nadbiskupija 12.03.2010. godine uputila Prijedlog za donošenje Rješenja o izvršenju izvršne Odluke Doma za ljudska prava BiH.**

Potrebno je da Ministarstvo, u okviru svojih nadležnosti, i u saradnji sa nadležnim institucijama i organima i dalje poduzima aktivnosti u cilju izvršavanja zaključaka iz Odluke o prihvatljivosti i meritumu Doma za ljudska prava za BiH od 6. juna 2003. godine, broj CH/02/9628, kao i realizacije Zaključka Vlade FBiH od 01.02.2010. godine;

Na teret kapitalnih transfera fiskalne 2007. godine, Ministarstvo je Gradu Mostaru doznačilo **3.000.000 KM** za Projekat rekonstrukcije zgrade Gradske vijećnice Mostar, a na teret fiskalne 2008. godine **400.000 KM** za početak izgradnje Osnovne škole „Zalik“ u Mostaru, za koja sredstva smo utvrdili da još uvijek nisu realizovana (u iznosu od **2.417.070 KM**). Ministarstvo je o problemu kašnjenja u realizaciji navedenih projekata izvijestilo Federalno ministarstvo finansija i Vladu FBiH, koja je 24.03.2010. godine donijela Zaključak V broj 239/2010, kojim daje saglasnost Ministarstvu da sa gradonačelnikom Mostara potpiše anekse na Ugovor o finansiranju rekonstrukcije zgrade Gradske vijećnice Mostar i na Ugovor o sufinansiranju izgradnje zgrade Osnovne škole „Zalik“ Mostar, u smislu utvrđivanja novog roka realizacije projekta za oba navedena ugovora. Aneksi na navedene ugovore su potpisani 30.04.2010. godine, a istima je utvrđeno da će Grad doznačena sredstva utrošiti u skladu sa namjenom i prema pozitivnim zakonskim propisima, zaključno sa 2011. godinom, o čemu će podnijeti izvještaj sa finansijskog i tehničkog aspekta. Prema zadnjim raspoloživim podacima na dan 16.03.2011. godine, **radovi** na realizaciji Projekta rekonstrukcije zgrade Gradske vijećnice Mostar su **otpočeli 12.04.2010. godine. Vrijednost radova** po ugovoru iznosi **3.140.923 KM** od čega je Grad Mostar dobavljaču („HP INVESTING“ Mostar) po osnovu ispostavljenih sedam privremenih situacija do sada ukupno **doznačio 982.930 KM, u okviru kojih 628.185 KM predstavlja avansno doznačena sredstva (ili 20 % vrijednosti ugovora)**. Vezano za drugi Projekat izgradnje Osnovne škole „Zalik“, na isti dan su prezentirani podaci da je za najpovoljnijeg ponuđača **izabrano preduzeće „Izgradnja Tojaga“ d.o.o. Mostar** sa kojim je potpisan ugovor u vrijednosti **750.000 KM**, kao i da su za njegovu realizaciju (rok 31.01.2012. godine), pored doznačenih sredstava iz Budžeta FBiH, **osigurana preostala sredstva od 350.000 KM** od strane Grada. Imajući u vidu visinu doznačenih sredstava Gradu Mostaru za realizaciju navedenih projekata, kao i dosadašnju dinamiku prilikom implementiranja istih potrebno je izvršiti uvid u dokumentaciju na terenu, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere, kako bi se doznačena sredstva Gradu Mostaru, u skladu sa ugovorenim rokovima, namjenski utrošila.

Posebno ističemo da je Grad Mostar i implementator Projekta obnove i opremanja Gimnazije Mostar za čiju realizaciju su osigurana sredstva u ukupnom iznosu od 4.389.066 KM (od čega 1.035.000 eura iz kreditnih sredstava Razvojne banke Vijeća Evrope, a ostatak iz donacija i budžeta FBiH i Grada Mostara), koji još uvijek nije završen, iako je rok za završetak projekta istekao krajem 2008. godine.

Potrebno je da Ministarstvo izvrši uvid u dokumentaciju na terenu, te u skladu sa konstatovanim poduzme adekvatne aktivnosti kako bi se doznačena sredstva Gradu Mostaru u skladu sa ugovorenim rokovima namjenski utrošila, za realizaciju Projekta rekonstrukcije zgrade Gradske vijećnice Mostar i Projekta izgradnje Osnovne škole „Zalik“ u Mostaru;

Potrebno je da Ministarstvo, u skladu sa zakonskim propisima, poduzme aktivnosti kako bi se okončala realizacija projekta Gimnazija Mostar – CEB/ HN kanton, i po završetku istog sačinio kompletan Izvještaj o utrošku sredstava kroz projekat i dostavio nadležnim institucijama i organima (Federalnom ministarstvu finansija, Vladi FBiH) na razmatranje i donošenje potrebnih odluka;

Imajući u vidu sve što smo naprijed naveli može se konstatovati da od ukupno dodjeljenog iznosa kapitalnog transfera na teret budžetske 2008. godine za rekonstrukciju i izgradnju školskih objekata

(17.870.000 KM), 6 krajnjih korisnika kojima su dodijeljena sredstva u iznosu od 2.000.000 KM ista do vremena okončanja revizije nisu u potpunosti realizovali tako da je ostalo neutrošeno 997.494 KM. Ovom iznosu treba dodati nerealizovanih sredstava u iznosu od 790.000 KM koja su doznačena na račune 6 krajnjih korisnika koji još uvijek nisu ni otpočeli sa realizacijom projekata na terenu, kao i neutrošena sredstva od strane Grada Mostara u iznosu od 2.017.070 KM koja su mu doznačena na teret budžetske 2007. godine za Projekat rekonstrukcije Gradske vijećnice, što ukupno iznosi **3.804.564 KM neutrošenih sredstava**. Značajnost navedenog iznosa ukazuje na potrebu da Ministarstvo u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija iznađe način kako bi se, u okviru trezorskog poslovanja, **krajnjim korisnicima sredstva doznačavala u skladu sa stvarnom dinamikom realizacije projekata na terenu**, a čime bi se poboljšala likvidnost Budžeta FBiH. **Ne može se potvrditi da je Ministarstvo poduzelo sve neophodne aktivnosti, u skladu sa zakonskim propisima, kako bi svi krajnji korisnici opravdali namjenski utrošak dodijeljenih sredstava kapitalnih transfera u 2008. godini ili im eventualno naložilo povrat sredstava.**

Poduzeti aktivnosti kako bi svi krajnji korisnici dostavili izvještaje o utrošku i opravdali doznačena sredstava iz kapitalnih transfera odobrenih Ministarstvu u 2008. godini. Također je potrebno da Ministarstvo, u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija, dogovori način da se krajnjim korisnicima dodijeljena sredstva kapitalnih transfera doznačavaju u skladu sa stvarnom dinamikom realizacije na terenu;

Ministarstvo je sa pozicije „Učešće Vlade FBiH u sufinansiranju projekata kantona i lokalne zajednice u izgradnji i rekonstrukciji osnovnih i srednjih škola i dječijih vrtića“ u 2008. godini dodijelilo sredstva u iznosu **od 30.000 KM** za realizaciju projekta Sanacije i adaptacije dječijeg obdaništa „Razigrani dani“ u naselju Jezero u Sarajevu - **Organizaciji demobilisanih boraca odbrambeno – oslobodilačkog rada 1992 – 1995 Općine Centar**, a isti su trebali koristiti manji dio prostora navedenog objekta (49 %), a ostatak JU „Djeca Sarajeva“, u skladu sa zaključkom Upravnog odbora JU „Djeca Sarajeva“ Sarajevo. Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na izvršeni nadzor od strane Ministarstva nad namjenskim utroškom ovih sredstava utvrdili smo da je 22.10.2009. godine, prilikom obilaska terena u cilju obavljanja nadzora, zapisnički konstatovano da su izvedeni radovi minimalni, te da njihova cijena koštanja nije ni približna doznačenom iznosu. U skladu sa preporukom revizije Ministarstvo je, u skladu sa zakonskim propisima, kompletnu dokumentaciju u vezi navedenog predmeta 02.06.2010. godine prosljedilo Pravobranilaštvu FBiH na nadležno postupanje, koje je podiglo tužbu protiv navedenog Udruženje zbog neosnovanog bogaćenja, a Općinski sud u Sarajevu je 30.12.2010. godine **donio presudu zbog propuštanja, u korist Federacije BiH** u kojoj je naložen povrat sredstava, sa zakonskim zateznim kamatama, počev od 30.07.2008. godine pa do isplate, koja do momenta izrade ovog Izvještaja nisu vraćena.

Potrebno je da Ministarstvo, u saradnji sa Pravobranilaštvom FBiH, u okviru svojih nadležnosti, poduzme adekvatne aktivnosti kako bi se izvršila presuda Općinskog suda u Sarajevu od 30.12.2010. godine, u cilju povrata ranije doznačenih budžetskih sredstava od strane Organizacije demobilisanih boraca odbrambeno – oslobodilačkog rada 1992 – 1995 Općine Centar;

Potrebno da Nadzorna tijela za kontrolu i praćenje namjenskog utroška odobrenih sredstava tekućih transfera, kao i sredstava za izgradnju i rekonstrukciju školskih objekata u FBiH nastave započete aktivnosti obavljanja nadzora i na kraju godine sačine kompletan izvještaj o izvršenom nadzoru sa konstatovanim stanjem i prijedlogom aktivnosti i mjera za naredni period;

5.7 Nadzor nad radom Fonda za studentske zajmove

U okviru tekućih transfera Ministarstva iskazan je transfer Fonda za studentske zajmove u iznosu od **500.000 KM**. Vlada FBiH je osnovala Fond za studentske zajmove, u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama, s ciljem osiguranja podrške i omogućavanja studiranja studentima. Studentski zajmovi su besamatna namjenska sredstva za pokrivanje osnovnih troškova studiranja s obavezom vraćanja po prestanku ili završetku studija u roku i na način određen Ugovorom o dodjeli studentskog zajma, između Fonda, odnosno poslovne banke Fonda, i studenta – korisnika zajma. Vlada FBiH kao osnivač imenuje Upravni odbor i donosi status kojim se uređuju bitna pitanja za rad

istog. U vrijeme obavljanja konačne revizije, Fond je Ministarstvu podnio Izvještaj o radu i Finansijski izvještaj Fonda za 2010. godinu, međutim, obzirom da Ministarstvo još uvijek nije dobilo traženo Mišljenje (07.03. i 11.04.2011. godine) od Federalnog ministarstva finansija, iste je bez Mišljenja zajedno sa Finansijskim planom Fonda za 2011. godinu poslalo Vladi FBiH na usvajanje.

Prema prezentiranim podacima u Izvještaju o radu, Fond je u revidiranoj godini imao na raspolaganju **prihode od 2.232.142 KM**, od čega doznačena sredstva u 2010. godini iz Budžeta FBiH putem tekućeg transfera Ministarstva iznose 500.000 KM i od Federalnog zavoda za zapošljavanje također 500.000 KM. Ukupni **rashodi** Fonda na kraju 2010. godine su iznosili **1.919.863 KM**, od čega je 1.747.500 KM sredstava plasirano preko NLB Tuzlanske banke, za 699 dodijeljenih studentskih zajmova (10 mjeseci po 250 KM), po osnovu provedenog javnog poziva za akademsku 2009/ 2010. godinu. U 2010. godini nije vršen nadzor od strane Federalnog ministarstva finansija (što nije u skladu sa Statutom Fonda), međutim nadzor je izvršen od strane imenovane Komisije od strane Ministarstva (u skladu sa članom 47. Zakona o udruženjima i fondacijama), o čemu je 10.11.2010. godine sačinjen Zapisnik. Komisija nije imala bitnijih primjedbi na rad Fonda, osim što je dala određene preporuke u dijelu validnosti dokumentacije koju podnose studenti prilikom konkurisanja za stipendiju i mogućnosti adekvatnijeg načina angažovanja osoba koje će obavljati redovne, svakodnevne operativne i tehničke poslove za koje je iskazana potreba u toku rada Fonda. Ministarstvo, prilikom obavljanja poslova nadzora, nije dalo obrazloženje vezano za troškove **bankarskih usluga** koji su u 2010. godini iznosili **109.967 KM** u odnosu na **ostvarene prihode od kamata za sredstva po videnju od 14.720 KM**, niti je tražilo pojašnjenje zbog čega su naplaćeni prihodi po osnovu **povrata studentskih zajmova** ostvareni u iznosu od **50.038 KM** iako su isti prema prezentiranoj dokumentaciji **trebali iznositi 136.250 KM**, o čemu je svakako potrebno voditi računa u narednom periodu.

Prilikom obavljanja nadzora nad korištenjem i raspolaganjem sredstvima Fonda za studentske zajmove, u skladu sa članom 47. Zakona o udruženjima i fondacijama, izvršiti analizu ostvarenih prihoda po osnovu izvršenih povrata studentskih zajmova i prihoda od kamata u odnosu na potraživanja i troškove bankarskih usluga, te u skladu sa konstatovanim tražiti provođenje odgovarajućih aktivnosti;

6. KOMENTAR

Na dostavljeni Nacrt Izvještaja o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke za 2010. godinu, Ministarstvo se je očitovalo dopisom Broj: 08-14-2287/11 od 30.05.2011. godine. U navedenom očitovanju Ministarstvo je dostavilo obrazloženje i komentare na konstatacije revizora vezano za raspodjelu sredstava Transfera za institucije nauke od značaja za FBiH koja je izvršena uz korištenje dodatno utvrđenih kriterija (korektivnih faktora), kao i raspodjelu sredstava rezervi Kapitalnog transfera. Revizorski tim je je razmotrio navedeno, međutim, ostajemo pri iznijetim konstatacijama te smo mišljenja da bi raspodjelu navedenih sredstava trebalo vršiti uz dosljednu primjenu utvrđenih kriterija iz Programa utroška sredstava usvojenog od strane Vlade FBiH.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Munib Ovčina, dipl. oec.

Voda tima:

Nasiha Biberović, dipl. oec.

Članovi tima:

Belma Mušinović, dipl. oec.

Marija Marković, dipl. oec.

Prilog br. 1.
Izvršenje budžeta Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke na dan 31.12.2010. godine
Izraženo u KM

Red. Broj	Vrsta rashoda	Budžet za 2010. godinu ¹	Izmjene Budžeta za 2010.god. ²	Tekuća rezerva u 2010. god. ³	Zakonska preraspodjela sredstava ⁴	Smanjenje/povećanje zakonskog budžeta ⁵	Operativni Budžet za 2010. god ⁶ . (= 4 do 7)	Izvršenje Budžeta za 2010.g ⁷	Izvršenje Budžeta za 2009. g.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Tekući izdaci (zbir od 1 do 12)	1.956.947	1.956.947	1.250	0	-108.098	1.850.099	1.790.264	1.811.280
Ia)	Plaće i naknade zaposlenih	1.400.310	1.400.310	1.200	- 1.840	-18.200	1.381.470	1.374.641	1.424.901
1.	Bruto plaće i naknade	1.138.543	1.138.543	1.200	16.715	- 70	1.156.388	1.150.790	1.128.367
2.	Naknade troškova zaposlenih	261.767	261.767		-18.555	- 18.130	225.082	223.851	296.534
Ib)	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	119.547	119.547	50	1.840	-17	121.420	121.420	118.479
3.	Doprinosi posl. i ostali doprinosi	119.547	119.547	50	1.840	-17	121.420	121.420	118.479
Ic)	Izdaci za materijal i usluge	437.090	437.090		0	-89.881	347.209	294.203	267.900
4.	Putni troškovi	55.000	55.000			-9.749	45.251	34.071	35.847
5.	Izdaci za energiju	10.000	10.000			-2.418	7.582	4.222	2.919
6.	Izdaci za komunalne usluge	60.000	60.000			-7.075	52.925	49.218	56.439
7.	Nabavka materijala	40.000	40.000			-2.264	37.736	23.297	27.815
8.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	25.000	25.000				25.000	25.000	13.342
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	5.000	5.000				5.000	3.075	1.905
10.	Izdaci za tekuće održavanje	29.000	29.000				29.000	16.480	18.409
11.	Izdaci za osig., bankarske usluge	7.000	7.000		3.000		10.000	9.560	4.888

¹ Budžet FBiH za 2010. godinu („Sl. novine FBiH“, broj 81/09).

² Zakon o izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2010. godinu („Sl. novine FBiH“, broj 58/10).

³ Ministarstvu su iz tekuće rezerve odobrena sredstva u iznosu od 41.900 KM koja nisu obuhvaćena Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2010. godinu.

⁴ Podaci preuzeti sa rješenja Federalnog ministarstva finansija, donesenih u skladu sa zakonskim propisima.

⁵ Smanjenje zakonski odobrenog budžeta izvršeno od strane Federalnog ministarstva finansija u iznosu od 153.668 KM bez donošenja pravnih akata.

⁶ Ukupno odobreni operativni budžet Ministarstvu na dan 31.12.2010. godine (iz obrasca „Izveštaj – analiza raspoloživih sredstava“).

⁷ Izvršenje budžeta Ministarstva na dan 31.12.2010.godine (iz obrasca „Izveštaj – analiza raspoloživih sredstava“).

12.	Ugovorne usluge	206.090	206.090		-3.000	-68.375	134.715	129.279	106.336
II	Tekući transferi (zbir od 13 do 19)	7.450.000	7.489.150	40.650	0	-39.150	7.490.650	7.316.735	4.274.950
IIa)	Grantovi drugim nivoima	3.800.000	3.830.150	31.650		-30.150	3.831.650	3.679.979	2.452.737
13.	Transfer za finansiranje studentskog standarda	1.000.000	1.000.000		180.000		1.180.000	1.171.107	919.764
14.	Transfer za finansiranje obrazovanja	1.200.000	1.230.000	31.650			1.261.650	1.255.866	1.128.805
15.	Transfer za implementaciju Bolonjskog procesa	1.000.000	1.000.000		-180.000		820.000	801.395	365.639
16.	Transfer za usluge recenziranja udžbenika za osnovno i srednje obrazovanje	600.000	600.000				570.000	451.611	-
IIb)	Grantovi neprofitnim organizacijama	3.650.000	3.659.000	9.000		-9.000	3.659.000	3.636.756	1.822.212
17.	Transfer za oblast nauke od značaja za Federaciju	2.100.000	2.109.000	9.000		-9.000	2.109.000	2.086.774	967.891
18.	Transfer za institucije nauke od značaja za Federaciju	1.050.000	1.050.000				1.050.000	1.049.982	572.322
19.	Transfer za Fond za studentske zajmove	500.000	500.000				500.000	500.000	281.999
III	Kapit. grantovi	553.053	553.053				553.053	553.000	-
20.	Grantovi pojedincima i neprof. organizac.	553.053	553.053				553.053	553.000	-
IV	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	40.000	40.000			-6.420	33.580	31.928	18.234
21.	Nabavka opreme	40.000	40.000				33.580	31.928	18.234
Ukupno rashodi i izdaci (I+II+III+IV)		10.000.000	10.039.150	41.900	0	-153.668	9.927.382	9.691.927	6.104.463
Broj zaposlenih		48	48				46	46	47